

Амерички Стејт департмент издао саопштење у ком подржава васељенског патријарха Вартоломеја и аутокефалност украјинске цркве, преноси Спутњик.

"Сједињене Државе снажно подржавају верску слободу, укључујући и слободу припадника група да управљају својом религијом према својим веровањима и да слободно практикују религију без мешања власти", наводи се на почетку саопштења.

"Сједињене Државе поштују способност украјинских православних верских лидера и верника да се боре за аутокефалност у складу са својим веровањима. Ми поштујемо екуменског патријарха (Вартоломеја) као глас верске толеранције и међуверског дијалога", наводи се даље.

У саопштењу се потом истиче да САД остају при "непоколебљивој подршци Украјини и њеном територијалном интегритету с обзиром на руску агресију у источној Украјини и руску окупацију Крима".

САД сматрају да је цариградски патријарх Вартоломеј глас толеранције и дијалога и подржавају заступнике украјинске аутокефалије

"САД сматрају да је цариградски патријарх Вартоломеј глас толеранције и дијалога и подржавају заступнике украјинске аутокефалије", изјавила је портпаролка Стејт департамента Хедер Наверт.

САД по питању раскола у православљу нису стајале по страни и у његовој раној фази ескалације. Између осталог, Стејт департамент, док је њим шефовао Џон Кери (2013–2017), оформио је посебну канцеларију за верска питања која је имала задатак да контактира са свим поглаварима украјинских цркава, подсећа Спутњик.

Раније је Васељенска патријаршија саопштила да је "у оквиру припрема за давање аутокефалности православној цркви у Украјини" именовано своје егзархе у Кијеву. Ову одлуку оштро је осудила Московска патријаршија, назвавши је нападом на канонску територију друге помесне цркве. Ни СПЦ није остала по страни. Због такве одлуке, владика бачки Иринеј изјавио је да православљу прети раскол, већи од оног оног између Истока и Запада.

Слично мишљење има и историчар др Александар Раковић, који такав потез назива револуционарним. "Уколико васељенски патријарх донесе одлуку коју је најавио за

аутокефалност Украјинске цркве, онда је опасност од раскола између Московске и Цариградске патријаршије велика. Ако се то догоди, то би био револуционаран потез, а за револуције се никада не зна како ће се завршити. И то је проблем“, истиче Раковић, виши научни сарадник у Институту за новију историју Србије.

Након одлуке Васељенске патријаршије председник Одељења за спољне црквене односе Московске патријаршије, митрополит Иларион изјавио је да ће Московска патријаршија прекинути еухаристичку везу са Васељенском патријаршијом у случају да се Украјинској цркви дâ аутокефалност.

Позиција СПЦ

Ако би дошло до раскола између Москве и Цариграда, доц. др Слободан Саџаков, етичар, истиче да би се Српска православна црква нашла у специфичном положају.

"Позиција СПЦ је специфична. Ранијих година покушавала је да заузме компромисну позицију јер се већ видело на сабору на Криту 2016. године, где је све било у складу са доминацијом Васељенске патријаршије. На тај сабор није дошла Руска православна црква, СПЦ се ту појавила, али је била резервисана према одређеним питањима које је оспоравала Руска православна црква", каже он.

Владика Иринеј је изјавио да СПЦ није ни за Москву, а није ни против Цариграда, већ за

поштовање вековног канонског поретка. Питање је чијем би се “царству” СПЦ приклонила када би до раскола дошло.

"Уколико дође до раскола, СПЦ би се сигурно придржавала канонских тумачења. С тим у вези, њој би била ближа Москва, али не верујем да би СПЦ улазила у расправу са Цариградом. То би значило и да улази у расправу и са Светом Гором и свим северним епархијама у Грчкој. А оно што најмање треба српском народу је било каква врста раскола са Грцима. Спрска црква је по свом карактеру и медитеранска и словенска и налази се негде између. Мислим да није претенциозно ово што ћу рећи, али било би најбоље када би могла да у некој неповољној ситуацији заигра улогу медијатора. Неки од наших владика имају много позитивних кредита и у Москви и у Цариграду, па би њихова улога била значајна. Сам владика Иринеј Буловић је у интервјуу рекао да СПЦ не заузима ни став Москве ни став Цариграда. То је веома важно јер постоји много гласова у јавности који би готово пожелели да се деси неки раскол, а то би била најнеповољнија ситуација. Боље да до тога не дође", објашњава Раковић.

Са друге стране, Сацаков сматра да се СПЦ све више приклања Москви због својих интереса.

"Долази време у којем постоји потреба да се и СПЦ определи коме је склонија. На неки начин се православни свет цепа под утицајем ситуације у Украјини и видимо да СПЦ се све више приклања Москви, управо због својих интереса. Позитивно решавање питање православне цркве у Кијевској патријаршији, у догледно време водило би неким проблемима у вези са признавањем аутокефалности Македонске и Црногорске цркве. На Криту је улога СПЦ била компромисна. Они су показали неко уверење да ће се евидентан сукоб превазићи, али догађаји одлазе у неком другом правцу. Та врста компромисне позиције неће моћи дуго да се одржава и сигуран сам да ће СПЦ приклонити сфери утицаја Московске патријаршије."

Потенцијалним расколом на Истоку отворила би се многа питања, а давање самосталности Украјинској православној цркви дало би ветар у леђа и осталим црквама које имају такве преференције.

"Овим се дефинитивно отвара једна Пандорина кутија и то је ситуација коју нисмо имали дуго година. Постоје цркве које православље сматра признатим и постоји читав низ цркава који имају своје организације, а немају аутокефалност. СПЦ има два случаја у

нашем окружењу, случај Црногорске православне цркве и Македонске православне цркве, које се грчевито боре за аутокефалност. Ова врста преседана би и њима дала наду“, каже Сацаков.

(Б92-Спутник)